

НАСЛЕДНЕ ОСОБИНЕ И ВАРИЈАБИЛНОСТ

Ваш задатак:

- погледати презентацију и у свесци преписати текст у зеленим пољима
- научити лекцију, свеска, презентација, уџбеник стр.156. и 157.

Да поновимо!

1. Повежи називе појединих делова ћелије са њиховим описом тако што ћеш слова испред назива уписати у одговарајуће поље. Једно слово можеш уписати у да различита поља.

А- ћелијска мембрана

Б - цитоплазма

В - наследни материјал

	потпуно испуњава ћелију
	преноси особине са родитеља на потомство
	окужује ћелију
	у њој су органеле
	код неких ћелија је у једру, а код неких није

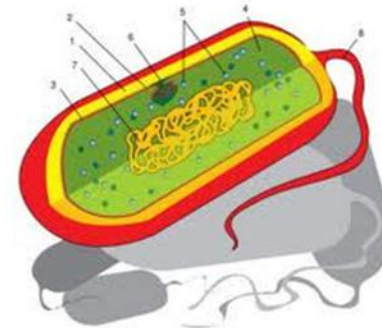
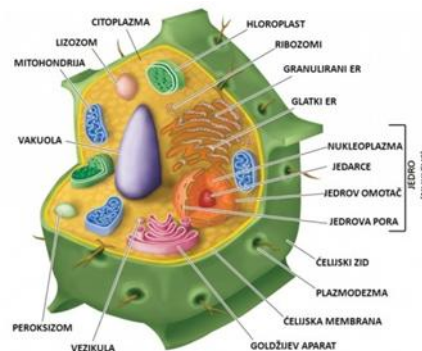
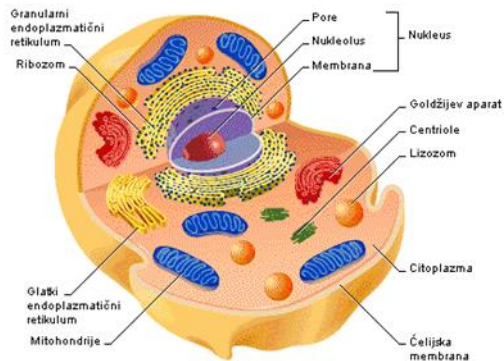
2. Наследни материјал се налази у цитоплазми код:

- а) правих бактерија
- б) прабактерија (археа)
- в) биљака
- г) гљива.

3. Допуни реченицу.

Наследни материјал је састављен од _____, па се зато још назива _____.

Наследни материјал је изграђен од молекула _____.

Животињска ћелија

Биљна ћелија

Бактеријска ћелија

3. Како делимо организме према присуству и одсуству једра?

О: делимо их на организме са организованим једром (еукарије) и организме без организованог једра (археје и бактерије).

4. Шта су гени? О чему носе упутство?

О: то су делови ДНК који садрже информације о особинама. Гени носе упутство о изгледу , грађи и начину функционисања организма.

5. Како је то бесполно размножавање? Наведи примере.

О: Бесполно размножавање је без образовања полних ћелија. Примери: деоба ћелије, пупљење, деловима тела, вегетативно размножавање (код биљака)

6. Колико родитеља учествује у бесполном размножавању?

О: један родитељ

7. Какви су потомци који настају бесполним размножавањем?

О: идентични (клонови) родитељу

8. Какво је то полно размножавање?

О: То је размножавање у коме се образују полне ћелије(мушке и женске)

9. Колико родитеља учествује у полном размножавању:

О: два родитеља

10. Какви су потомци настали полным размножавањем?

О: Разликују се од родитеља

11. У које две групе можемо сврстати све ћелије у телу? Наведи примере.

О: То су телесне и полне ћелије. Телесне ћелије: коштане, мишићне, нервне ... Полне ћелије- јајна ћелија и сперматозоид.

12. Колико ћелија настаје након деобе телесне ћелије и колику количину наследног материјала имају?

О: Настају две ћелије; имају исту количину наследног материјала као и ћелија од које су постале.

13. Коју количину наследног материјала имају полне ћелије ?

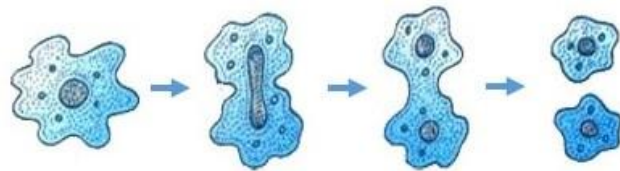
О: Имају половину наследног материјала у односу на телесне.

Шта је клон?

Бесполно и полно размножавање

Размножавање амеба- деоба
ћелије

Веgetативно
размножавање јагоде-
столоне

Које су разлике између
бесполог и полног
размножавања?

оплођење

НАСЛЕДНЕ ОСОБИНЕ И ВАРИЈАБИЛНОСТ

Генетика-

Бливанци:

-двојајчани бливанци

-једнојајчани бливанци.

Бливанци

Двојајчани бливанци: сазревају две јајне ћелије, обе бивају оплођене и настају два зигота; могу бити и различитог пола; различити гени.

Једнојајчани бливанци :
један зигот се у току раног развоја раздваја и настају два ембриона.
- Увек истог пола, имају исти генетички материјал(идентични)

Шта су то наследне особине?

Неке од особина испољавају се по упутству само једног гена, а неке особине се испољавају комбинацијом упутства више гена.

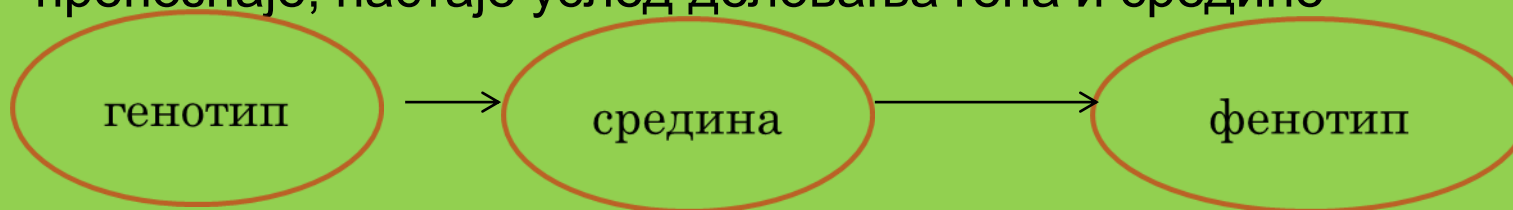

На одлике организма утичу и спољашњи фактори.
Пример: гојазност, неухрањеност

Наследне особине: то су особине које потомци наслеђују од родитеља.

- **Особине које зависе само од гена:** боја очију, облик и боја косе, рупица на бради, пегавост, грађа унутрашњих органа и функционисање,...
- **Особине на које осим гена утичу и фактори спољашње средине:** висина, гојазност, мршавост, дијабетес, повишен притисак, ...
- **Генотип** – скуп свих гена у једној ћелији (организму)
- **Фенотип** - особине по којима се један организам препознаје; настаје услед деловања гена и средине

ВАРИЈАБИЛНОСТ- разноврсност између јединки исте врсте.

Узроци варијабилности:

- Комбиновање гена родитеља при полном размножавању
- Утицај спољашње средине

Значај варијабилности- већа шанса за преживљавање врсте уколико је различитост између њих већа

Неке од особина испољавају се по упутству само једног гена, а неке особине се испољавају комбинацијом упутства више гена.

